

УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ

№ 11

науковий збірник

Львів – 2007

**ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА
НАН УКРАЇНИ**

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ

Український визвольний рух / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Центр досліджень визвольного руху. — Львів, 2007. — Збірник 11. — 264 с.

Збірник продовжує серію наукових публікацій документів, досліджень, спогадів та інших матеріалів, які розкривають різноманітні аспекти діяльності українського визвольного руху, його структур та окремих особистостей.

Редакційна колегія: канд. іст. наук Володимир В'ятрович; Марта Гавришко; проф., д-р іст. наук Ярослав Дашкевич; Ігор Дерев'яний; Руслан Забілий (відповідальний редактор); проф., д-р іст. наук Леонід Зашкільняк; акад. НАН України Ярослав Ісаєвич; проф. Володимир Косик; проф., д-р іст. наук Микола Литвин; д-р іст. наук Іван Патер; д-р іст. наук Анатолій Русначенко; канд. іст. наук Олександра Стасюк; Василь Стефанів.

На обкладинці:

Повстанець Сукатий. Бережанщина (Тернопільська область).

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
(протокол засідання 9 від 25 грудня 2007 року)**

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ УВО ТА ОУН У 1920—1939 РР.

Олександр Дарованець

Організаційні початки УВО
та формування її структури (1920—1922)..... 5

ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Тарас Гунчак

ОУН і нацистська Німеччина:
між колабораціонізмом і резистансом..... 61

Міхал Шмігель

Український легіон Романа Сушка.
Напад зі Словаччини на Польщу (1939)..... 81

ПЕРІОД ЗБРОЙНОЇ БОРОТЬБИ ОУН І УПА

Олександра Стасюк

Контроль за виготовленням та поширенням підпільних
друків у системі видавничо-пропагандистських
структур ОУН (1944—1953) 95

Галина Стародубець

Суспільно-політичні чинники формування
морально-психологічного клімату
у повстанському запіллі (1944—1945).....119

Микола Галів

Бойовий шлях сотні УПА «Булава» (1943—1948).....138

Олександр Іщук, Наталія Ніколаєва

Ставлення українського населення
до діяльності ОУН і УПА у 1943—1955 рр.167

ДЖЕРЕЛА ДО ІСТОРІЇ ОУН

Райнгард Гайденройтер

Підготовка та здійснення замаху на Степана Бандеру 1959 р. в дзеркалі мюнхенських поліційних актів.....	211
---	-----

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Андрій Шевців

Закерзоння: український рахунок	221
---------------------------------------	-----

ПОСТАТІ

Юрій Зайцев

Життєве перевесло Богдана Гориня.....	233
---------------------------------------	-----

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Петро Й. Потічний, Микола Посівнич

Літопис УПА — документована Історія	250
---	-----

Центр досліджень визвольного руху обрав нове керівництво та визначив напрями подальшого розвитку.....	255
---	-----

Відомості про авторів	259
------------------------------------	-----

ІСТОРІЯ УВО ТА ОУН У 1920—1939 РР.

ОЛЕКСАНДР ДАРОВАНЕЦЬ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПОЧАТКИ УВО ТА ФОРМУВАННЯ ЇЇ СТРУКТУРИ (1920—1922)

Після поразки українців у визвольних змаганнях 1917—1921 рр. і поділу України між Росією, Польщею, Румунією та Чехословаччиною частина вояків і старшин українських військових формацій не склала зброї, продовжуючи боротьбу — але вже в інших умовах та іншими методами. Вони створили підпільну Українську Військову Організацію (УВО), яка поставила собі за мету відновити Українську державу. Завдяки безкомпромісній та активній позиції УВО стала в 1920-х рр. основною силою українського визвольного руху. Пропонована стаття присвячена одній зі сторінок історії УВО — зародженню та формуванню структури Організації на початковому етапі її існування (1920—1922). Праця не претендує на вичерпне дослідження проблеми — це, радше, спроба зібрати, систематизувати та проаналізувати доступний авторові масив інформації, дати підґрунтя для глибшої наукової роботи.

Історіографія теми почала розвиватися лише після Другої світової війни. До того часу науковці не могли проводити повноцінних історичних досліджень, не маючи доступу до найважливіших джерел — внутрішньоорганізаційних документів УВО, документів польських і радянських органів безпеки, а також спогадів безпосередніх учасників процесу формування УВО. Ситуація почала змінюватися лише після 1945 р., коли багато учасників українських визвольних змагань опинилися на еміграції, привізши з собою вцілілі документи та спогади. Публікації з цієї теми умовно можна поділити на дві основні групи: 1) дослідження, які з'явилися в часи існування СРСР (до 1990) та 2) дослідження пострадянського періоду (1991—2007).

Упродовж першого періоду чинниками, що суттєво впливали на розвиток тих галузей історичної науки, які досліджували український визвольний рух, були сильний ідеологічний тиск, цензурні